

Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svetlobo dane od c. k. krajske kmetijske družbe.

Tečaj V.

V sredo 23. rožniga cveta 1847.

List 25.

Hvaležin spomin na dan sv. Alojzja
Njih Ekscelencii milostljivimu Gospodu Gospodu

ANTONU ALOJZJU,

svitlimu Knezu in Škofu Ljubljanskimu, dobrotljivimu začetniku Alojzjeviša za mladenče, i. t. d. i. t. d.

Kdor s pónim čelam svitlo zerno
Po zlatonosni strugi póle;
On vé, de je okó solzilo,
Če iz pestí v vodico černo
Je zérnce sámó se zgubilo.

Kdor s trudno roko izročuje
V naročje zemlji upno seme;
On vé, kakó ga v serce žali,
Če huda ura sad obsuje,
Če slana vžiga mehke kali.

In kómur dano je ovčice
Pó hladu támnih lógov pasti;
On vé, kakó bolí, če éna,
Zgubivši ljúbljene sestrice,
Pohaja v begu zapušéna.

In čedo kdor imá v oblasti;
On vé, kakó sercé ga vnema,
Daját' le take ji stražaje,
Ki mika jih, zvestó jo pasti,
Pred njó hodít' — sámém brez graje:

Pastir Visóki! té skerbnósti
V veselje nam, in Sebi v slavo,
Dal zgled si v delu glasóvitnim:
O hvala Tebi in Tvoj' Modrósti
Ob dnevu trikrat imenitnim! —

Tam, kjér voljnejší vétrič dije,
V deželi za Teržaškim morjem,
Je nékdaj v sonéni bil lepóti
Mladenč brez zlega in slepíje:
En angelj v zémeljskim živóti.

Enaka zvezda nam med brati
Na Poljskim žarno je sijala:
Bil sínek je — že mehke leta —
Permóran se terdó bojvati,
De zgúbil ni kreposti cveta:

Alojzija in Stanislava
Letá dva mladim perporočás,
De vsak — doseči srečo časno
In véčno — naj se ogledava
Vse dní v podobó njú prejasno.

Namén ta varniši doseči,
Alojzi! v čast Alojzju vzdignil
Alojzjevše si z lastnim trudam,
Pomoči cerkvi k vikši sreči
In k vikši čednost' njenim udam.

V tim hramu bodo mlade kali,
Za dobro slednje dojemljive,
Se v znanstvu, v čednosti vterdile,
Ne bodo dvomi jih majali,
Ne zlobne strasti upognile.

Dobrote bogim in sirotam
Leté, o Oče! ne zapéraš;
Kako? kér ravno njim velevaž
Perbližat' Tvojim se perotam,
De z njim' perjazno jih ogrevaž.

O srečni vi, in dvakrat srečni
Milénci Vikšiga pastirja,
Ki sprejme vas letó hraniše,
Ki Oče ták v skerbí gorečni
Med svoje otróke vas zapiše!

Kér, če nebés svitlé planjave,
Če gledam zemlje vse lepote,
Naj ličniši se zdi očesu,
Ak duša lepa — brez hinjave —
Prebiva v lepimu telesu. —

O blagor Ti, začetnik dela!
Doklér bo delo Tvoje stalo,
Molitev za Te skoz oblake
Iz ust nedolžnih bo puhtela,
Ki varješ cvet lepote take.

Puhtí že zdaj vsak dan z oltarja
Čez dvajset krépkih serc hvaležnih;
In On, ki je blažil milence,
Z rokó perjazno blagodánja
S Teboj vred ljúbljene rejence.

Tud blagor vsim, ki ste deležni
Z darljivo roko, alj z besedo
Pri bogoljubni ti napravi:
Pomnili vas bodo hvaležni
Alojzji vsi in Stanislavi.

»O Večni!« — kadar bodo zbrani
Letí mladenči s poglavarji
Zdihvali k Tebi za Očeta:
De dneve srečne Mu perhrani,
De naj živí še dolge leta,

De gléda sád naj Svojga pota,
De sád sadú Ga zveseljuje,
De srečen bo naj véčne čase; —
»Nakloni k njim se, o Dobróta,
Usliši njih molitve glase!«

Pasja stekljína.

(Dalje.)

Je človeka stékel pès, ali stékla žival ugriznila,
prašnila, plaznila ali oślinila, berž mu pojdite po
učeníga zdravnika, ki že zna in vé kaj storiti po

svojih skušnjah in znambah. Predinj zdravnik pride,
naj hití vsak, kdor bolj zna, osteklencu pomagati.
Ga je stekla žival zunaj na planim, dalječ od
hiš ugriznila, naj ga z lepo polagama, de se ne
pregreje, vodijo do ljudi; bolje pa je ljudi pokli-
cati, de ga na voz denejo.

fantje vi z mano“ mu je zmed veselih, zmed milih pa ena Potočnikovih iz „Slave Marije“ nar bolj dopadla, tudi Potočnikoviga „Planinarja“ se ni mogel dosti naslišati; vsi slovenski napevi (viže) sploh pa so mu zavoljo miliga duha, s katerim močno v serce poslušavca segajo, kar zlo dopadli. Pa ga res tudi ni večiga veselja, kakor ob svitli tihi noči po Jezeru se voziti in Jurja z Janezam in še s kakima dvema pevcama vred domače pesmi péti poslušati. Naj tega veselja nihče ne zamudi, ki na Jezero pride!

Drugi dan zgoodej sva se peljala po jezeru na Blejski grad in v cerkvico Matere Božje —

»Tjè na otók z valóvami obdáni,
V danášnjih dnévih bóžjo pót Marije;
V dnu zád stojé snežnikov velikáni,
Poljá, ki spréd se sprósti, lepotíje
Ti káže Bléski grad na lévi stráni,
Na désni gríčík se za grícam skríje.
Dežéla krájnska nima léps'ga krája,
Ko je z okóljšno tá, podóba rája!

Resnico teh besed našiga pevca Prešerna mi je moj Dunajčan, vès ginjen, poterdil. Prijazni oskerbnik Blejske grajšine, gosp. Mertlič nam je razkazal vse poslopja stariga gradú, od kodar je pogled krog in krog zares nebeški! — Ravno taka se je godila mojimu Dunajčanu na otoku, kjer cerkev device Marije stoji; — ni se mogel nagledati rajskiga kraja. Cerkvica je kej prijazna in lepa; — ravno je k sv. maši pozvonilo. Z veliko pobožnostjo bi bila tudi mi dva na tem presvetim mestu molila, ko bi nas ne bile dve reči vedno motile: orglar na koru in pa stréžnik (ministrant) pri sv. maši.

V eno mero so bučale orgle, kakor de bi bili vsi mehovi spušeni bili, in brez postanjka je orglar vedno in na vès glas le eno gonil. Med povzdigvanjem, sim mislil, bo vunder káj prenehal, de se bojo ušesa spočile — pa tudi ne! Ta orglar gotovo ni bral, kar gosp. Majer v svoji cerkveni pesmarici *) (ki bi jo mogel vsak orglar imeti) tako lepo in razložno od petja in orgljanja v cerkvi pišejo, rekoč: „orgle naj rahlo (piano) pojó; rahlejši je, lepši je! sicer vse petje poderó; še pevec sam sebe ne sliši“ i. t. d. — Zakaj ni Juri orglar v ti cerkvi, ki je tolikanj obiskana od domačih in ptujih ljudi; on, ki vse druge orglarje pod koš dene?! — Drugo, kar se je nama posebno nespodobno zdélo, je bilo, de je strežnik pri sv. maši v golih srajčjih rokavih gospodu mašniku stregel. — Pri takim sv. opravilu se spodobi, de je tudi ministrant, čeravno ne v cerkveni obleki, saj vès oblečen: to terja čast, ki smo jo Bogú in službi Božji dolžni. Kmet ima pruštof, gosposki pa sukno, de jo oblečeta, kader gresta po opravku od hiše; javalne jih bojo pustili, ko bi hotla v golih rokavih h kakimu velikimu gospodu iti; — ali sv. maša ni nar vikši, nar svetejši opravilo? Pri možkih ostane srajca, naj bo še tako čedna, vedno le spodnja obleka, enaka spodnjim hlačam; s spodnjo obleko se pa ne spodobi k oltarju stopiti. Mojimu Dunajčanu, ki še nikjer kaj taciga ni vidil, se je ministrant v srajci kaj smešen in nespodoben zdel! — Naj bojo ti prijazni opomíni vsim tístim cerkovnikam (mežnarjam) rečeni, kateri samí ali katerih otroci ali hlapci Klančnikoviga „napeljevanja k lepimu zadržanju in pobožnimu življenju“ nišo brali.

(Dalje sledí.)

Vunajne novice.

9. dan pretečeniga mesca — pripoveduje Graški

*) Pesmarica cerkevna od gosp. M. Majerja se dobi povsod za 24 kraje.; napevi (viže) za orgle k pesmarici pa veljajo 36 kraje. Pisatelj.

časopis Stiria — je bila v neki večerni fantovski šoli blizo cerkve sv. Petra v Rimu delitva daril pridnim šolarjam, kar prideta dva v plajše zavita gospóda v šolo, in se vsedeta med druge tú pričijoče poslušavce. Noben ju ni porajtal, in že je hotel šolski vodja delitvo daril s pregovorom začeti, kar je eden pričijočih zapazil, de nepoznana gospóda sta svéti Oče Papež in njih tajnik, kardinal Pikolomini! Kdo more popisati začudenje in veselje, kteriga so učeníki in učénki na ves glas zdey naznanje dali, de so jim svéti Oče Papež toliko čast skazali! Vse je hrepenelo svetimu Očetu — kterimu so clo male šole pri sercu — roke, noge in plajš kušniti, takó de so učeníki dosti opraviti imeli, veselo družinico k pokoju spraviti. Svéti Oče so s prijazno besedo potem nagovorili učence in jih k zmirej veči pridnosti spodbodli; učénike pa so pohvalili. Na zadnje so podarili učeníkam zlate, učencam pa sreberne svetinje. — Bog daj srečno vladarstvo tacimu Papežu veliko veliko let! —

V Ljubljanskim ilirskim listu smo brali, de je naš domorodni misijonar v Afriki, gosp. Ignaci Knob-leher, iz svete dežele zopet v Aleksandrijo nazaj prišel in de bo tú do druge polovice tekočiga mesca ostal, od koder se misli potem skozi Egipt in Nubijo dalje podati.

Zlate bukve.

Anton Gerkman, po domače Stele, iz Kamnika je s pomočjo Jožefa Tevča 24. dan Kozoperska lanjskiga leta iz dereče Bistrice rešil Antona Fröhliha, po domače Jamabirta, ki bi bil brez te pomoči utonil. Po oznanilu Ljubljanske kresije od 16. tekočiga mesca je dobil zató Anton Gerkman, ki je po utonjenca v vodo skočil navadno darilo 25 gold., Jožef Tevč pa očitno pohvalo deželnega vladarstva. — Mi pa zapišemo imena obéh v zlate bukve.

Urno, kaj noviga?

(V Lincu) se že konjsko mesó na prodaj dobiva. Poglavarstvo zgorne avstrijske dežele je prodajo po navadnih navadah dovolilo; funt veljá 2 ali 2 kr. in pol. (Od gada pičen otrok) je v Radolški komisii na Gorenském unidan umerl.

(Velki zbor Goriške kmetijske družbe) je bil 7. dan tega mesca. Presvitli Nadvojvoda Janez so bili pričijoči, zató se je čez 100 udov skupej zbralo.

Popravik.

V „hvaležnim spominu“ poslednjiga lista v 4. verstici 15. reda namest blagodarja béri blagodarja.

Vganjka zastavice v poslednjim listu je: Zató, kér je njegova lastna mati.

Današnjimu listu je perdjan 11. dokladni list — in pa trinajsti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajuju	
	26. Rožniga cveta.		21. Rožniga cveta.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	3	17	3	25
1 > > banaške....	3	20	3	38
1 > Turšice.....	2	12	2	18
1 > Sorsice.....	2	52	—	—
1 > Rēži.....	2	36	2	38
1 > Ječmena.....	1	47	1	50
1 > Prosa.....	1	53	2	1
1 > Ajde.....	1	51	1	50
1 > Ovsa.....	1	4	1	13